

Könyvek, könyvtárak, könyvnyomdák Magyarországon.

(Harmadik közlemény.)

70. A XVI. század közepe táján.

Az esztergomi káptalan javairól felvett inventárium töredéke.

In 6ta ladula...

Item liber alius qui canon missae inscriptus etiam magno folio.

Item duo libri sinodales in folio.

Félv papiron, az esztergomi főkáptalan magán levéltárában. Ladula 85.

71. A XVI. század közepe táján.

Serjéni Ferenc könyveiről szóló feljegyzés.

Libri varii maiores et minores relictus sunt in domo domini Francisci
Serieny numero centum et octoginta.

Papiron. Orsz. Levéltár. Lymbus III. sorozat. XVI. század. 5. csomó.

72. 1550 március 10. Bécs.

A Bécsben tanuló Nádasdi László levele anyjához, melyben egyebek
közt ezt írja: «Nunc nimis indigeo pecuniis, quoniam libros mihi
deberem comparare».

Orsz. Levéltár. Nádasdy-missilisek. N.-csomó.

73. 1550 június 23. Kapu.

Nádasdi László levele Nádasdi Tamáshoz, melyben a részére meg-
vásárolt könyveket köszöni meg, bár amit leginkább óhajtott volna,
t. i. a bibliát, nem kapott, kéri, hogy vegyen neki bibliát is.
(Kivonat.)

«Quod tua magnifica dominatio tum comparuerit alium iterum eru-
ditorem, tum quod libellos per eum jussit mihi unacum aliis meis
comilitonibus charissimis emi, immortales ago vestrae dominationi
magnificae gratias, attamen, quod magis desiderabam, illis potire
nequivi, nempe *biblia*, cuius lectio meum animum magis, ut opinor
erudire ac informare religiose potuisset, quamvis ne isto quidem
benefitio vestrae magnificae dominationis dignatus me unquam
fuissem, sed tamen cum altera vice eadem nobis omnibus libros
aliquando iubebit coemi, oro vestram dominationem, ut dignetur
mihi *biblia* solvere, cui rei vestrae dominationi meis perpetuis
servitiis pro eiusdem erga me beneficiis satisfacere usquam conabor.»

«Datum ex Kapu, 9. Calend. Julii, anno Domini 1550.»

Papiron. Orsz. Levéltár. Nádasdy-missilisek. N.-csomó.

74. 1552 május.

Kivonat Detrekő vár leltárából.

Item inventarium arcis Detrewkew.

— — — — —

Item librum missale 1.

— — — — —

Item librum antifonale 1. *Más kézzel megjegyezve: laceratum.*

Orsz. Levéltár. Urb. et Concr. fasc. 96. No 2.

75. 1553 július 15.

Kivonat az esztergomi káptalan javainak inventáriumából.

Regestum super res et bona ecclesiae Strigoniensis in festo divisionis apostolorum denuo revisa et in ladulas collocata, anno 1553.

— — — — —

De cista A. exceptae res.

— — — — —

Evangelii liber cum certis antiquis hornamentis et lapidibus rudibus antiquis in pergameno scriptus.

Egy iv papiron az esztergomi főkáptalan magánlevéltárában: Ladula 41. fasc. 4. No 2. és 3. alatt.

76. 1553 december 4.

Kivonat Zalavár magyarnyelvű inventáriumából.

Ezer ewth zaz 1553 zenth Barbala azon napyan ez registhromoth iratha Zolthay Andreas es Chany Akaczyos nagchagos Nadasdy Thamas wronk parancholathyabol Zala warnak mynden inuenthariomyarol Eychynthywl fogva nagyky, ky az warba wolna... stb. Az eghaz marhayanak mynden hoza valorol... stb.

— — — — —

Missal kenuek ííí.

Az kenueek somaya 1557.¹

Orsz. Levéltár, Nádasdy-számadások c) csomó.

77. 1553 december 17 Pozsony.

Kivonat az esztergomi főegyház javainak összeírásából.

Anno Domini 1553. decima septima die decembris Posonii ex tribus ladulis A, B, C literis signatis, praesentibus reverendissimo domino

¹ Azaz = 127.

Nicolas Olaho archiepiscopo Strigoniensi ac venerabilibus Mathia Graeco lectore, Paulo de Papa cantore canonicis Strigoniensibus ac Petro Paulino praeposito beati Petri Agriensis, Georgio Hozzwotthy magistro curie, Emerico de Saag provisoro Poseniensi praefati reverendissimi domini archiepiscopi sunt hae infrascriptae res ecclesiae Strigoniensis praefatae et in unam magnam ladulam impositae et sigillis eiusdem reverendissimi domini ac capituli Strigoniensis obsignatae.

— — — — —
 Euangelii liber cum caeteris antiquis ornamentis et lapidibus rudibus antiquis in pergameno scriptus.

— — — — —
 Eredetije rongált állapotban az esztergomi prímási levéltárban, archivum ecclesiasticum vetus No 86. — V. ő. 1553 július 15. Esztergomi főkáptalan magánltára: Ladula 41. fasc. 4. No 2. és 3.

78. 1554.

Kivonat az esztergomi egyház tizedszámadásaiból.

Jesus Maria 1554.

Regestrum super decimas de minori comitatu Nittriensi.

(109. l.) 1554.

Jam sequitur exitus pecuniarum.

— — — — —
 Item pueris duobus qui libros missandi ad ecclesias portaverunt cum processione et ministraverunt presbitero, dati den. III.

Item frustum papiri ad necessitates capituli, tam ratione divisoratus emi den. XXI.

— — — — —
 Item eodem tempore registrum decimarum comitatus utriusque Bars feci de libro scribere, ut demittitur domino Nittriensi ad Sanctum Benedictum, soluti ad papirum et pro labore uno pauperrimo scholari den. XI.

— — — — —
 Item vigesima octava die may copiam registri de Kysnyttre de voluntate do. (mini) excribi feci et domino lectori dedi pro labore et papiro uno scolari ex quo cito debuit fieri soluti den. VII.

— — — — —
 (111. l.) Item sigilla duo purgari feci cum aurifice pro den VI.

Item eodem die (t. i. június 18.) frusta papiri II den. XIII.

Börbe kötött könyv, melyen kívül ez olvasható: «Zachariae Moshocii E. (piscopi) Nittriensis Urbiarum seu matrica capituli E. (cclesiae) Strigoniensis».

Belül, a börborítékon: «Zacharias Mosocius E. (piscopus) Nittriensis me huc collocavit 1587».

Az esztergomi főképtalan magánlevéltárában: Ladula 102. capsa 18. eccl. fasc. 1. No 1.

79. 1555 január 6. Bethlen vára.

Ruszkai Dobó István levele Dobó Ferenchez, melyben többek közt azt írja, hogy az erdélyi püspök udvarmestere Hamvay György által «et nos domino reverendissimo Agriensi unum gradarium miseramus».

Orsz. Levéltár kincstári osztály, Dobó levéltár, 1. csomó.

80. 1555 január 30.

Kivonat Szent György-vár inventáriumából.

Inventarii zu Sanndt Georgen Schlosz... stb.

In der Cappeln.

4 Mesz puecher.

1 graduall puech.

1 Psalter puech.

Közös pénzügyi levéltár, Bécs, Hungarn, 14339. csomó.

81. 1555 június 1—december 15.

Kivonat a garamszentbenedeki monostor számadáskönyvéből.

Regestum totius introitus et exitus pecuniarii monasterii sancti Benedicti de juxta Gron tempore administrationis praepositi Orodienis in anno Domini 1555. a prima die junii incipiendo usque ad decimam quintam decembris inclusive.

(77. l.) *Exitus ad papirum.*

Duodecima julii Tyrnaviae, quum ex dominorum voluntate iterum officium praefecturae suscepturus, discedere in Sanctum Benedictum emeram papiri libras quindecim per denarios octo, faciunt fl. 1 den. XX.

(103. l.) *Rector scolae.*

Rector scolae servit per annum pro florenis octo incepit servire

prima die junii et servivit tempore meo supra medium annum, mensem medium et dies sex, solvi sibi fl. III denar. XXXXVII.

Az esztergomi főképtalan magánlevéltárában: Ladula 104. Capsa 20. eccl. fasc. 5. No 5.

82. 1555.

Kivonat Armpruster Kristóf magyar királyi udvari kamarai perceptor számadásaiból.

Liber rationum Christophori Armpruster perceptoris pecuniarum regiarum ad cameram Hungaricam praesentatarum.

8. decembris.

Calendaria empta sunt ad cameram regiam... den. 28.

Pro pargameno... den. 24.

Ad proprium usum camerae.

Papirus.

29. Januarii octo ligaturae papiri ad scribendas literas camerae et regesta emptae fl. 8. d. 74.

17. Junii papirus empta est fl. 1. den. 25.

27. Junii. Per dominum Armpruster empta est papirus ligaturae decem cum sigillo scuto singula pro floreno uno et aliae duae ligaturae vilioris papiri, una pro den. 80, facientes simul... fl. 11 den. 60.

17. Novembris. Papirus empta erat per dominum Vaciensem... fl. 2.

20. Novembris. Papiri melioris cum scuto unam balam, continens ligaturas 10, ... fl. 12.

Pargamena.

20. Novembris septem pargamene maiores similiter pro regestis empte sunt pro danariis¹ 25, facientes simul fl. 1 den. 75.

6. Decembris. Pargamena pro colligandis literis sub sigillum regium... den. 24.

Libri papiracei.

29. januarii, duo libri papiracei pro regestis empti sunt... den. 80.

8. julii, Paulo Strosser bibliopolae pro ligatis libris ad cameram emptis fl. 6, den. 66.²

¹ Igy!

² Ez utóbbi áthúzza!

20. Septembris. Paulo Strosser pro regestis ad cameram emptis soluti sunt fl. 2, den. 89 w. 1.

20. Novembris, octo libri papiracei pro regesta magistri rationum et aliorum in camera officialum, singulum pro den., facientes fl. 5, den. 20.

Papírfüzet, a Magyar Nemzeti Múzeum kézírattárában: kamarai iratok, fol. lat. 921/II. szám.

83. 1556 január 10.

Kivonat a nagybányai pénzverőkamara inventáriumából.

Inventarium camerae Rivuliensis sacrae regiae maiestatis, tempore resignationis officii eiusdem camerae per egregium Thomam Francisci egregio Francisco Felpeczy tanquam comiti eiusdem, praesente me Petro Feigel dictae regiae maiestatis ad hoc misso commissario factum et conscriptum . . . . die 10. januarii anni praesentis 1556.

In domo praefecti.

Tabula pergamenum in qua depictus situs castelli¹ 1.

 Liber continens tabellas gradum marcarum 1.

In testudine domus antiquae.

 Libri maiores et minores simul . . . . 38.

In uno sacculo litterae diversae et cartae inutiles.

Papírfüzet, Orsz. Levéltár, Urb. et Conscr. fasc. 99. No 27.

84. 1556 augusztus 9. Késmárk.

Varkócs Menyhért a szepesi káptalan emberei, Mekksei Ferenc örkanonok és Kassai Kristóf tornai főesperes előtt Késmárkon, augusztus 6-án végrendeletet alkot.

In nomine Domini, Amen . . . . .

Item parochus de Cruce ordino decem florenos et postillam Lutheri, bibliam et nonnullos ex libris meis.

¹ T. i. Nagybánya castellum képe.

Átírja 1563 november 25-én a szepesi káptalan. A báró Szentgyörgyi Horváth-család levéltárában (letéve Vasvármegye levéltárában) fasc. 38. No 16. — Ugyanezt átírja a szepesi káptalan 1573 január 17-én, a grádeczi Horváth-Stanchich-család nagyőri levéltárában: Orig. No 13. jelzet alatt.

85. 1556.

Kivonat az m. kir. udvari kamara számadásaiból.

Ratio proventuum paratae pecuniae ad cameram Hungaricam regiae maiestatis administratae in anno Domini 1556.

— — — — —

Generalis exitus praescriptarum perceptionum anni 1556.

— — — — —

Expensae nuntiorum et quottidiana negotia camerae 1556.

9. januarii. Eodem die bibliopolae Poseniensi pro octo librorum registis in camera necessariorum colligatione dati sunt den. 90.

18. aprilis. Compactori librorum pro colligatione unius regesti ad cameram dati sunt den. 8.

— — — — —

Emptio papyri, cerae, pulverum aliarumque rerum pro usu quottidiano camerae. Papyrus pro necessitate camerae empta est hoc anno pro fl. 14 den. 72.

A Magyar Nemzeti Múzeum kéziratárában, Kamarai iratok, fol. lat. 921/III.

86. 1556.

Kivonat a szepesi vár számadásaiból.

(15. l.) Exitus pecuniarum ad emptiones diversorum necessitatum parvaliumque arcis.

(18. l.) *Papiri.*

In januario emptae papiri ligaturae duae fl. 3.

In julio quoque una, sed mardalosi una cum homine ex sylva absterunt, fl. 1 den. 40.

In mense septembris in Casioforo empta ligatura papiri una, fl. 1 den. 65.

Magyar Nemzeti Múzeum, Szalay Ágoston gyűjteménye.

87. 1557—8.

Kivonat a magyar királyi udvari kamara ez évi számadásaiból.

Regestum generale super introitum et exitum proventuum camerae

hungaricae regiae maiestatis, anno Salutis 1557 — Ch. Armpruster.

(22. lap.) *Exitus pecuniarum.*

5. Januarii, Joanni compactori librorum, qui tria regesta pro usu camerae ad annum praesentem ligavit, dati sunt . . . den. 40.

(24. lap.) 23. Januarii. Papyrus empta est ligaturae quinque cum signo scuti talleris septem, faciendo flor. 6, den. 53. w. 1.

(26. lap.) 22. februarii. Pargamenum emtum est ad scribendas literas in negotio camerae pro den. 28.

(42. lap.) 26. marcii. Domino Ladislao Mossoczi, pro emendo papyro in usum camerae, dum Viennam proficisceretur dati sunt fl. 5, den 40.

(66. lap.) 25. novembris. Joanni Polono compactori librorum pro illigatione regestorum pro rationibus perceptorum dati sunt fl. 1, den 50.

Ratio proventuum paratae pecuniae ad cameram hungaricam sacrae caesariae maiestatis administratae, anno Domini 1558. — (82. lap.)

(101. lap.) 18. januarii. Calendaria ad usum camerae hungaricae empta sunt den. 36.

(104. lap.) 11. Martii. Joanni Polono compactori librorum *pro colligatione decretorum divorum quondam Stephani, Ladislai, Colomanni et aliorum Hungariae regum* dati sunt fl. 2.

(106. lap.) (25. aprilis.) Ladislao Gewrth pap, qui papyrum et alias res Vienna Posonium ad cameram vexit, dati sunt den. 80.

(123. lap.) Emptio papiri, coerae, pulverum, aliarumque rerum ad usum quotidianum camerae pertinentium 1557.

Papyrus ad usum camerae sacrae regiae maiestatis hungaricae empta est fl. 34, den. 88¹/₃.

Pargamenae pro ligandis regestis emptae sunt den. 32.

(124. lap.) Libri papiracei ad usum camerae sacrae regiae maiestatis empti sunt den. 2.

(132. lap.) (14. martii.) Petro Zenthpaly scribae camerae, qui Wiennae circa magnificum dominum praefectum versatus est, pro emendo papyro, pulveribus et coera datus est fl. 1.

(133. lap.) (26. martii.) Eidem (t. i. Ladislao Mossoczy) ad emendam papyrum in usum camerae, dum Wiennam proficisceretur, dati flor. 5, den. 40.

(146. lap.) (21. Decembris.) Res diversae in usum camerae Wiennae emptae, ut sequitur. Papyrus flor. 2, den. 40 . . . . . Pargamenae sex pro flor. 1, den. 92. Calendaria tria, den. 8.

(146. lap.) 28. Decembris. Petro literato Zenthpaly scribae camerae per cameram Wiennam pro libro regio seu instructionum misso, dati sunt pro expensis et conductione currus flor. 6.

(149. lap.) Emptio papyri, pulverum coerae aliarumque rerum pro usu quotidiano camerae. Papyrus pro necessitate camerae emptae est hoc anno pro flor. 14, den. 72.

Coera pro sigillandis literis et scedis tricesimalibus emptae est flor. 2, den. 26.

(171. lap.) Expensae nunciorum et quotidiana negotia camerae 1556. (9. Januarii.) Eodem die bibliopolae Poseniensi pro octo librorum pro regestis in camera necessariorum colligatione dati den. 90.

(179. lap.) (15. Aprilis.) Atramentum, coera, papyrus, pulveres exicatorii et calami ad usum camerae Wiennae empti pro den. 35.

18. Aprilis. Compactori librorum pro colligatione unius regesti ad cameram dati sunt den. 8.

(203. lap.) (4. Februarii.) Joanni Polono compactori librorum, qui regesta in usum camerae paravit, dati sunt . . . den. 95.

(204. lap. 14. Februarii.) Tria calendaria emptae sunt in usum camerae den. 32.

(208. lap.) 29. Aprilis. Joanni Polono compactori librorum, qui duo

regesta pro domino Paulo Kysserieny registratori camerae paravit,
soluti sunt flor. 2, den. 40.

(216. lap.) Papyrus empta est in usum camerae hungaricae sacrae
caesareae maiestatis flor. 2.

Vastag (270 lapos), kéziratós könyv, a Magyar Nemzeti Múzeum Szalay
Ágost gyűjteményében.

88. 1558 január 1. Bécs.

Doctor Fabricius Pál királyi mathematicus levele Nádasdi Tamáshoz,
melyben magyar prognosticon-jának kinyomatásáról s egyebekről ír.
S. D.! Non mea culpa factum est spectabilis et genere domine,
quod prognosticon meum Hungaricum non prodierit, sed inertis et
inepti typographi stulta pertinatia, qui contra quam mihi pollicitus
est meam Ephemeridem et alienum prognosticum expressit Hun-
garice. Oro itaque veniam. Quia vero etiam falsarius nebulo (salvo
honore dicam) in latino pavulo versus emisit, mitti hic adhuc quae
restant Germanica. Oroque ut boni consulat vestra generosa specta-
bilitas. Ego dabo operam, ut posthac opere prestantiori si quid in
me est, honori vestrae spectabilitatis serviam. Oro, ut vestra specta-
bilitas generosa vel figuram, vel tempus nativitatis filioli sui mittat.
Ego n. illum amisi e soleo tamen figuras nativitatum quas facio
ad minimum reponere. His me commendo et vestrae spectabilitati
ac conjugii castissimae et optimae unacum generoso ac dilectissimo
filiolo foelix anni auspiciam precor. Date Viennae, 1558. calendas
januarii.

Vestrae generosae spectabilis cliens

Doctor Paulus Fabricius
regius mathematicus.

Kivül: Spectabili, generoso ac magnifico domino, domino Thomae de
Nadasd, vice regi in Ungaria, perpetuo terrae Fogaras et Vasuar
comiti etc., domino patrono suo observandissimo.

Papiroszon, zárópecsétje elveszett. Orsz. Levéltár, Eccles. camer. irregistr.
fasc. 79.

89. 1558 (január 5).

Kivonat a magyar udvari kamara ez évi számadáskönyvéből.

Regestum

generale super introitum et exitum proventuum camerae Hungaricae regiae maiestatis, anno salutis 1558. — Christophorus Armpruster.

— — — — —

Exitus pecuniarum

5. januarii. — Pro duobus regestis ad cameram emptis soluti sunt den. 26.
18. januarii. — Pro uno calendario in usum camerae empto soluti sunt den. 10.
27. januarii. — Calendaria empta sunt den. 26.
8. februarii. — Pro emenda papyro regali in usum camerae dati sunt den. 80.
11. marcii. — Joanni Polono compactori librorum *pro colligatione decretorum divorum condam Stephani, Ladislai, Colomanni et aliorum Hungariae regum dati sunt, fl. 2.*
26. marcii. — Pro emenda papyro regali pro ligandis regestis magistrirationum dati sunt den. 50.
Pro ligatione regesti ad usum registratoris dati den. 13.
11. aprilis. — Papyrus empta est Viennae in usum camerae pro fl. 12.
3. junii. — Joanni Polono compactori librorum pro colligatione duorum regestorum in usum camerae datus est flor. 1.
28. junii. — Papyrus emta est fl. 1, den. 40.
4. augusti. — Papyrus emta est Viennae in usum camerae fl. 8, den. 40.
9. augusti. — Compactori librorum pro ligatura regestorum camerae soluti sunt fl. 2, den. 25.
26. novembris. — Compactori librorum pro ligatura quinque regestorum pro anno futuro in camera habentium dati sunt fl. 1, den. 70.
3. decembris. — Papyrus empta est Viennae in usum camerae per Gallum Sonnebroth fl. 10.
- Papiroson, könyvalakban, a Magyar Nemzeti Múzeum kéziratárában, kamarai iratok, fol. lat. 920/VI. jelzet alatt.

90. 1558 január 10. Pozsony.

Kivonat a Pozsonyban elhunyt Pálczán Péter egykori budai bíró javainak inventáriumából.

Inventarium rerum egregii domini condam Petri Palchan alias judicis Budensis Posonii mortui 8. die mensis januarii in domo sive hospi-

cio suo repertarum, praesentibus venerabilibus et egregiis dominis Michaeli Zempchey, Thomae de Polostycz canonicis ecclesiae Posoniensis, Ladislao Mossoczy ac Christophero Armpruster perceptoris proventuum camerae hungaricae regiae maiestatis decima januarii factum 1558.

 Sigillum cupreum civitatis Budensis.

In alia cista magna.

Diversa literalia intrumenta antiqua Budensia est Pestiensia et nova negotia concernentia super molendinum et lites aliquas ac domum haeremitarum in Thal, super que et regestum est.

Duo regesta domestica, *Biblia Hungarica lingua*,¹ . . . . stb.

Közös pénzügyi levéltár, Bécs, Hungarn, 14,344. csomó.

1558.

Kivonat a magyar királyi udvari kamara számadásaiból.

Ratio proventuum paratae pecuniae ad cameram Hungaricam sacrae caesareae maiestatis administratae in anno Domini 1558.

 Pro redemptione literarum juridicalium fiscum sacrae caesareae et regiae maiestatis concernentium soluti flor. 5.
 -----

18. julii. Ab eodem (t. i. serifabro) duae serae emptae ad ladulam, in quo literalia intrumenta quondam comitum de Bozyn continentur den. . . . 50.

A Magyar Nemzeti Múzeum kéziratárában, kamarai iratok, fol. lat. 921/IV. szám.

91. 1559 (január 17.—)

Kivonat a magyar királyi udvari kamara ez évi zárszámadásaiból.

Regestum generale super introitum et exitum proventuum camerae hungaricae regiae maiestatis 1559.

Exitus pecuniarum.

17. januarii. — Calendaria empta sunt den. 24.

Prima februarii. — Papyrus regalis empta est in usum camerae pro den. 16.

¹ Nyilvánvalóan a Heltai-féle bibliáról lehet csak szó!

14. februarii. — Papyrus emta est in usum camerae pro fl. 1. den. 50.
 4. marcii. — Papyrus empta est in usum camerae pro fl. 3.
 29. maii. — Papyrus empta est in usum camerae pro fl. 4 den. 50.
 12. julii. — Papyrus empta est in usum camerae duabus ligaturis pro fl. 3.
 23. julii. — Papyrus emta est in usum camerae den. 80.
 18. augusti.¹ — Papyrus emta est ligaturis quatuor fl. 6.
 21. octobris. — Papyrus emta est ad cameram per dominum Ladislaum
 Mossoczi pro fl. 8. den. 36, w. 2.

Pro devectione papiri et candelarum ex Vienna Posonium soluti sunt
 fl. — den. 60.

Magistro domino Joanni Desewffi praefecto camerae etc. emta est
 una libra papiri ad expedienda negotia camerae fl. 1 den. 30.

Prima novembris. — Papyrus regalis emta est in usum camerae pro
 den. 20.

12. novembris. — Compactori librorum, qui quatuor regesta percep-
 toribus futuris ad futurum annum 1560. ligavit dati sunt fl. 2.

12. decembris. — Duae ligaturae papirii emtae sunt in usum camerae
 pro fl. 3.

Papiron, könyvalakban, a Magyar Nemzeti Múzeum kéziratárában, kamarai
 iratok fol. lat. 920/VII. jelzet alatt. E tételek január 17. (illetve itt: 18.),
 és november 12-iki feljegyzése megtalálható a fol. lat. 921/V. jelzetű
 számadáskönyv 29. és 62. lapján is, míg a papírvásárlásról itt ezt a
 sommás bejegyzést találjuk: «Papyrus empta est in usum camerae fl. 36
 den. 32^{2/3}».

92. 1560 augusztus 17. Körmöczbánya.

Körmöczbánya város tanácsa egy előterjesztésében elmondja, hogy
 néhány nap előtt «duae nostrae ecclesiae et ecclesiarum utrarumque
 omnia ornamenta, omnia altaria, tabulae et altarium ac sacerdotum
 vestimenta ac ornamenta, calices, organa in ecclesiis, campanae,
 libri missales, graduales, antiphonales, psalteriales et omnia, quae ad
 divinum usum fuerant a parentibus nostris per aliquot centum
 annos paulatim et successive maximis sumptibus ordinata et devota
 in praedictis duabus ecclesiis, verum etiam turres, tormenta maiora
 et minora, falcanodes, pixides barbatae et omnes bombardae in
 turribus et moeniis civitatis existentes» és a város nagy része is
 «conflagrata sint».

Staatsarchiv, Bécs, Ungarn, Allgemeine Akten, 82. csomó.

¹ Az eredetiben hibásan: *julii*.

93. 1560—70 körül.

Kivonat a megszőkött Bélaváry György javainak összeírásából.
 Conscriptio rerum Georgii Belawary fugitivi.
 Pecuniae obsignatae stb.

 Biblia.

Postilla Caluini.

Regesta hic omissa in Baymocz.

Scriptorium 1.

Két iv összefűzött papíron, Orsz. Levéltár: N. R. A. fasc. 709, nro. 23.

94. 1561 március 18.

András szakolczai parochus visitatiót tart a vasvári főesperességben. Sasváron János alesperes katolikus és «ex libris catholicis concionatur.» Egbellen ugyancsak János lelkész is katolikus «et libros quos in suis concionibus sequitur sunt catholici et ab ecclesia recepti. Holicson Vencel papról szintén megállapítja, hogy katolikus könyvekből prédikál.

Az esztergomi primási levéltárban: Eccl. vet. No 2121.

95. 1561 május 13. (Pozsony.)

Néhai Budai Jakab deák magyar királyi udvari kamarai irnok javainak, köztük könyveinek leltára.

Inventatae res egregii quondam Jacobi literati de Bwda scribae camerae hungaricae 13 maii anno 1561. presentibus venerabili domino magistro Thoma de Polostychya canonico Posoniensi, Leopoldo Lener, Georgio et Christophero Jezernyczky scribis camerae hungaricae. Opera divi Hieronimi in primo volumine primus et secundus tomus. In secundo volumine tercius et quartus. In tercio volumine quintus. In quarto volumine sextus, septimus et octavus. In quinto volumine nonus tomus. Item in sexto volumine tomus primus et secundus. In septimo volumine tomus tertius et quartus.

Liber de libero arbitrio authore Alberto Pygio.

Liber enarrationum divi Thomae Aquinatis.

Liber cathalogus sanctorum et gestorum eorum.

Liber pomerium sermonum de beata virgine genitrice.

Liber mariale eximii viri Bernardini de Bwsti.

Liber tertia pars Joannis Gersonis.
 Liber conformitatum.
 Liber hierarchiae ecclesiasticae per Albertum Pighium.
 Liber speculum passionis domini nostri Iesu Christi.
 Liber Belial de consolatione peccatorum.
 Liber assertionis Lutheranae confutatio.
 Liber appologia Alberti Pighii adversus Buorum.
 Liber Iudicium Joannis Calvini de sanctorum reliquiis.
 Liber Tobanii Hessii.

Consignatio vestimentorum stb.

Papiron, Orsz. Levéltár, Lymbus III. sorozat saec. XVI. fasc. 5.

96. 1561 szeptember 1.—december 31.

Kivonat a m. kir. udvari kamara számadásaiból.

Summarius extractus proventuum camerae Hungaricae sacrae caesareae regiaeque maiestatis qui a prima die septembris anni 1561. usque ultimam decembris anni eiusdem sunt ad cameram percepti et ad facta maiestatis suae erogati per me Ladislaum Mossoczy conscriptus.

(54. l.) Calendaria empta sunt in usum camerae huius den. 44.

Regesta empta sunt in usum camerae fl. 1 den. 38.

Magyar Nemzeti Múzeum, kamarai iratok, fol. lat. 911.

97. 1562 február 1. (Szepeshely.)

Kivonat Mekcsei Ferencz szepesi örkanonok végrendeletéből.

†

In nomine sancte Trinitatis ac individue Unitatis, patris et filii et spiritus sancti amen, in profesto purificationis beatissime et gloriosissime virginis Marie que dies est et sexagesime anni millesimi quingentesimi sexagesimi secundi, ego Franciscus a Mekche custos huius ecclesie Scepusiensis et canonicus ac rector capelle sacratissimi corporis Christi ad latus eiusdem templi fundate etc. iam aetate grandevus et continuis infirmitatibus depressus, neque diu iam seculo vivendi vana spe gaudens, sed ad horas divine graciae horam huius animule me restitutionem anhelans et expectans, de exiguis donis a Deo optimo maximo absque ullis meis meritis michi gratis et spiritualiter et temporaliter collatis, licet corpore mentequoque sanus improvisam mortem prevenire optans tale integrum et purum condo testamentum.

Item primo et ante omnia . . . stb. stb.

Adhuc est subiczta parva ex pellibus dorsinis, quam quottidie fero, detur Joanni Almano famulo meo cum sex florenis et *instrumentis ad librorum ligaturam pertinentibus* . . . stb.

Libros meos, hoc est: Magistri sententiarum, Epithome super libros Augustini, Sabellicum historicum in duobus voluminibus continetur, libros Cipriani, librum Basillii Magni et alii qui sunt catholici in librariam ecclesie lego et Bedam supra Paulum. Alios libros Titi Lyuii epistolas, Enee Siluii et Calepinum magnum lego puero meo Nicolao Zaky et qui tales erunt.

Ceteri, qui sunt cristiani, dentur docilibus, ethnici vel heretici com-burrantur . . . stb.

In sacristia capelle sunt in scrinio uno libri fratris Petri Mekchey, claves sunt in meo maiori attramentario, sunt alii libri sui inter meos quibus habet vel suum vel alterius monachi inscriptum et tales ibidem reponantur et eidem conserventur.

Más kézzel: Ratum et firmum esse volo

Gregorius Bornemyzza prepositus Scepusiensis etc. manu propria.

Egy IV papíron, Márkusfalvi Máriássy-család levéltárában Márkusfalván, az új rendezés alatti részben.

98. 1562 augusztus 25. Lincz.

Miksa főherceg előterjesztése a felséghez, ami mellett külön papíron ez olvasható:

«Humillima autem supplicatio est Sigismundi Tordae, uti sacra regia maiestas dignetur pro literis et posteritate se clementer interponere apud augustissimam imperatoriam maiestatem *ad aeditionem quartae decadis Bonfinii*, uti cum privilegio eius maiestatis caesareae ea fiat, ne quis alius laborum typographi fructum recudendo opere intercipiat. Eo vero privilegio debent comprehendí et Epitome Rerum Hungaricarum Petri Ranzani per Sambucum antea aedita cuius archetypum exemplar apud me est et conciliorum tomus integer, quem habet Oporinus ex vetustissimis ut ait et membranaceis codicibus si id commode fieri queat».

Staatsarchiv, Bécs, Ungarn, Allgemeine Akten, 86. csomó.

99. 1562 szeptember 14. Bécs. (In domo mea Viennensi.)

Kivonat Oláh Miklós esztergomi érsek végrendeletéből.

DR. IVÁNYI BÉLA.